

Творча робота на тему:
"Соціальний працівник майбутнього"

Абітурієнта: **АКАДЕМІЇ ПРАЦІ
І СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПЛОК УКРАЇНИ**

Запеки Олександри Ігорівни 39800,
Полтавська обл., м. Комсомольськ,
вул. Леніна, буд. 66, кв. 54
т. (8-05348)3-11-72

2003 рік

Соціальний працівник майбутнього

Далеко-далеко в минулому, ще за кам'яного віку, зібралася групка людей біля вогнища. Вони радилися, сперечалися, погоджувалися. Навіть не знаючи мови, вже вміли спілкуватися за допомогою жестів та окремих звуків. Вони не знали ні фізики, ні математики, але вміли вже розводити вогнище, обробляти шкіри впольованих тварин, а з появою скотарства - підраховувати поголів'я скота. Тобто, жили звичайним життям людини з кам'яного віку і навіть не здогадувались, що вже тоді між ними зародились відносини, вони стали спільнотою, суспільством, хоча ще в примітивному значенні.

Як і в будь-якому суспільстві, між людьми виникали чвари, непорозуміння, але й тоді були ті, хто міг знайти правильні засоби вирішення суперечок і конфліктів.

Життя не стояло на місці. Віки один за одним проходили. Суспільство, пристосовуючись до цих змін, також ішло вперед. І ось ми бачимо сьогоденний світ таким, яким його створила еволюція. Бачимо соціум, сформований віками.

Ми часто вживаємо слово "суспільство", але чи знаємо ми його справжнє значення? У різні часи думки щодо цього були різними. Так, античні філософи - Платон, Аристотель - порівнювали суспільство з державою; у середньовіччі поширеною була думка про те, що суспільство виникло внаслідок домовленості з Богом; у нові часи побутувала ідея суспільного договору між людьми, хоча деякі філософи, зокрема Д.Дідро, вважали, що життя людей завжди було суспільним. "Зовсім нове розуміння "суспільства" з'явилося в середині XIX - на початку XX ст.

Так, О. Конт і Г. Спенсер вважали його динамічним утворенням, що, як і живий організм, перебуває у постійному розвитку, виявляючи здатність до саморегулювання"¹. Г.Тард вважав суспільство продуктом взаємодії індивідуальних свідомостей через передання людьми один одному переконань, прагнень тощо. К. Маркс вважав, що усі соціальні підсистеми залежать від економічної. Як бачите, скільки людей - стільки думок. Кожна незалежна і має право на існування. Кожна має в собі якийсь сенс і несе з собою якусь користь.

Ми живемо у той час, коли суспільству необхідні люди, спроможні вивести нашу країну на рівень розвинутих, як в економічному, так і в соціально - політичному плані. Нам конче необхідні люди з твердою рукою і світлим розумом, що знайдуть правильний шлях до перемог. При цьому вони не будуть звертати увагу на західних сусідів. Я маю на увазі скажене змагання колишнього СРСР і США у роки холодної війни, а також сьогоденне наслідування західних звичаїв і обрядів. Нам треба створити простір для національного, соціального, політичного та економічного піднесення. Тому що після отримання незалежності

---

¹ Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ За ред. В.Г. Гордяненна - К.: Видавничий цент "Академія", 2002.-113с

Україна не дуже поліпшила своє становище. Мабуть, тому, що великого впливу вона зазнала від Польщі, Царської Росії за всю свою історію. І жити самостійно не звикла. У нашого народу невеликий відсоток поваги виділено на патріотизм, гордість українською культурою. Наша молодь навіть соромиться розмовляти українською мовою. Що ж стосується економіки та політики, мені дуже дивно, що за статистичними підрахунками Україна увійшла в список середньорозвинутих країн лише за прибутком на одного мешканця 840\$ (138 із 270 країн). Коли така політика вестиметься і далі, то я не думаю, що Україна дійде піку свого розвитку скоро. Це лише "замилування очей", брехня, за допомогою якої наше керівництво намагається тримати країну на плаву.

Можу навести іще один приклад того, чому ми не можемо зрушити з мертвої точки. Розглянемо явище "утечки мозку". Чому б не дати нашим вітчизняним науковцям простору для діяльності у своїй рідній країні? Чому вони змушені тікати за кордон? В українців склався стереотип, що там, за кордоном, жити краще, і вони якомога швидше намагаються покинути Україну. Мабуть, таке явище з'явилося внаслідок того, що наша країна знаходиться в періоді "накопичення первинного капіталу". Людям важлива кількість грошей в гаманці більше, ніж коли-небудь. Але ж емігранти ніколи не матимуть такої ж заробітної плати, що і корінні жителі тієї чи іншої країни. Тож немає сенсу шукати скарбів десь далеко, треба працювати і забувати звичку жити на всьому готовому. Треба розробляти нові теорії, досліджувати шляхи виходу зі становища безладу. Треба рівнятися на західних сусідів не у всьому підряд, а лише брати до уваги дослідження іноземних вчених, їхні знахідки. Але цього мало, необхідно ще й створювати дещо своє. А вмiло komponуючи досягнення і відкриття як закордонних, так і вітчизняних науковців, діячів культури, ми зможемо дійти вищої точки розвитку нашої цивілізації.

Однією зі щабельок величезної драбини до успіху я вважаю соціологію. Це не улеслива теза, а реальне сприйняття мною сьогоденних проблем. Я зовсім по-іншому почала ставитися до світу, прочитавши деякі книги з соціології. Я почала розуміти, як мені здається, проблеми нашого суспільства, робити висновки стосовно нашого життя.

Я вважаю суспільство живою істотою, інтелектом, що піддається впливу, може сприймати і поглинати інформацію, іноді неадекватно реагувати на різні подразники. Я впевнилась в цьому, читаючи філософські романи, зокрема романи Пауло Коельо. Один із цих романів - "Диявол і сеньйорита Прім" - дуже яскраво зображає, як легко можна впливати на натовп, як можна увімкнути важіль стадного інстинкту. У ньому розповідається, як один чоловік прийшов до поселення, що знаходиться дуже далеко від цивілізованого світу. Його родину було вбито під час перестрілки. Справа в тому, що він президент фірми, що виготовляє зброю, і родину було вбито цією ж самою зброєю. Чоловік зазнав великого психологічного потрясіння. Він розчарувався в людях, в Богові, що допустив таке. І от він вирішив з'ясувати, чи залишилась у людей хоч крапля доброти, здорового глузду, людяності, порядності. Він склав план: дати

поселенню десять золотих злитків на поліпшення становища їхнього міста, але вони повинні вбити кого-небудь. Бачачи, що в місті немає молоді, вона роз'їхалась в пошуках кращого життя, (погодьтесь, схоже на нашу Україну) він підсвідомо сподівається на мудрість мешканців. Але, охоплені жадобою, вони починають шукати жертву. Обирають безпородну, самотню бабусю. І всі, як стадо, ідуть у поле, щоб виконати свій вирок. Лише одна молода дівчина - сеньйорита Прім - робить спробу зупинити це безглуздя, доводячи, що люди не зможуть розділити між собою порівну це золото. Не зможуть не викликати підозри. Не зможуть приховати цей страшний злочин. Нарешті вони погоджуються з нею, залишають стару безпорадну жінку живою. Жадібність - один із страшних гріхів, але і у Богом забутому поселенні вона знайшла щілину, а просочившись, заповонила усе. Залишився лише самотній острівець - надія на доброту, здоровий глузд. Тож поки і в нашій країні не буде переважати людяність, порядність, повага один до одного, ми не зможемо зрушити мертвий камінь, що закриває нам шлях до світлого майбуття.

Існують люди, такі, як ця сеньйорита Прім, що можуть пояснити людям, у якому напрямі треба рухатися, щоб дістатися потрібної цілі гуманними способами. Вони трапляються будь-де: серед політиків, діячів культури, прибиральників, лікарів, науковців. Але є така верства соціуму, де повинні бути такі люди не поодинокими випадками, а весь цей прошарок суспільства повинен складатися з них. Як ви вже, напевно, здогадалися - це соціальні працівники.

Якщо вважати суспільство головною рушійною силою цивілізації, то соціальних працівників слід назвати виконавчим органом. Тож яким він повинен бути, соціальний працівник майбутнього?

На мою думку, люди цієї професії повинні бути, насамперед, альтруїстами. Вони повинні ставитися до чужої проблеми, як до своєї власної. Лише тоді їх робота буде плідною, ще у Біблії сказано: "Роби іншому, як собі бажаєш". На жаль, у нашій країні такий принцип виконується не часто, якщо не сказати ніколи. Чому? Не знаю, мабуть, тому, що люди знаходяться в стані змагання. Так, змагання повинно бути завжди, але ж не можна йти до мети, переступаючи всі моральні та етичні цінності і норми. Тому соціальні працівники повинні бути взірцем для наслідування. Вони повинні допомагати — це їх обов'язок.

Подивимось далі. Скоріше всього, соціальний працівник повинен бути з "філософською жилкою". Тобто, він повинен вміти вирішувати складні питання за допомогою незвичайної, в хорошому розумінні слова, логіки. Повинен, маючи свою думку, вміло висловлювати її, доводити її доцільність, а іноді - необхідність.

Обов'язково людина, що має працювати з людьми, повинна досконало володіти мистецтвом спілкування. Так як однією з важливіших соціально - дослідницьких функцій є інтерв'юювання. Ось чому вміння лаконічно складати свої запитання - одна з основних якостей соціального працівника.

Також дуже важливим пунктом в роботі соціального працівника є відповідальність. Покладені на нього обов'язки повинні бути виконаними якісно

і вчасно. Люди іноді задаються питанням, чому Україна не на рівні розвинутих держав. А поглянемо на статистику: "мешканці держав, що входили до складу колишнього СРСР, ліниві і інертні на 34%, американці на 2%, а західні німці на 1%. Про це свідчать особистісні якості цих народів"².

Як я гадаю, соціальний працівник повинен бути хорошим політиком, стратегом і тактиком. Він повинен прогнозувати можливе становище суспільства, передбачати шляхи досягнення кращого.

Соціальний працівник повинен також мати математичний склад розуму. Так, наприклад, не маючи досвіду розв'язування елементарних лінійних рівнянь, не зможеш вирішити складну систему рівнянь. Тому соціальний працівник повинен вміти складати алгоритми розв'язання деяких проблем, що значно полегшить подальші складності, повинен вміти розробляти плани, проекти тощо.

Спеціалісти, що працюють з людьми, повинні бути хоч трішечки психологами. Так як вміння розбиратися в людях необхідно для того, щоб пояснити їм розв'язок проблеми "їхньою мовою", переконати їх, якщо вони ідуть неправильним шляхом, гуманними методами, а не примусово.

Також соціальний працівник не повинен бути залежним від націоналістичних і расистських поглядів і переконань. Навпаки, він має нести злагоду і врівноваженість. Тобто, він не повинен пригнічувати одних і возвеличувати інших. Він повинен бути демократичним у цьому плані.

Соціальний працівник має в досконалому знати право, так як незнання законів не звільняє від відповідальності. Тому дії досягнення мети мають бути легітимними.

Також, щодо мене, людина, що хоче бути соціальним працівником, повинна бути начитаною. Тому що саме читання формує всі вищезгадані якості. В літературі містяться незбагненна кількість інформації, соціальні проблеми і їх вирішення, теоретичні прогнози. Треба лише вміти читати поміж рядків.

І, насамкінець, людина будь-якої професії повинна віддаватися своїй роботі цілком. Повинна бути вимогливою до самої себе. Любов до праці є особистісною якістю, що виділяє людину з поміж інших істот.

Людина, що любить свою роботу, працює з більшою віддачею, більш плідно.

Ось кілька якостей, якими, на мою думку, повинен володіти соціальний працівник майбутнього. Якими ми будемо, залежить лише від нас.

Я думаю, що соціальний працівник - одна з найважливіших професій, тому що вона створена, щоб допомагати.

---

² Павліченко П.П. Литвиненко Д.А. Соціологія. Навчальний посібник. -К.:Лібра, 2002.-120с